

RAPORTTI STIPENDIN KÄYTÖSTÄ

Matkustin Itävaltaan 2.-9.6.2024 tutustuakseni maan yliopistoihin ja korkeakouluihin opinto-ohjauksen näkökulmasta. Itävalta on hyvin kiinnostava maa suomalaisille, jotka ovat kiinnostuneita opiskelusta ulkomailla. Paikallinen kulttuuri ei eroa mahdollisesti suomalaisesta, ja valtaosa paikallisista puhuu erinomaista englantia. Lisäksi Suomen koululaitoksessa on myös saksan kieltä opiskelevia nuoria, joille sopeutuminen Itävaltaan olisi helpompaa tätäkin kautta.

Viikon mittaisella matkalla olivat kohteena Itävallan kaksi suurinta kaupunkia eli Wien ja Graz. Sain apua vierailukohteiden sopimiseen aiemmin yhdessä seminaarissa tapaamaltani itävaltalaiselta Josef Huberilta. Hän oli työskennellyt aiemmin Strasburgissa Pestalozzi-koulutusohjelman parissa. Eläköityään hän on organisoinut useana vuonna pedagogista seminaaria eurooppalaisille opettajille Grazin lähellä ja vetää zoomin kautta pidettävää pedagogista keskusteluryhmää, johon voivat liittyä EU:n alueella opetusta tekevät tai jo eläköityneet opettajat. Olen itse ollut ryhmässä yli kolme vuotta.

Aloitin stipendiohjelman Wienistä ja vierailin Wienin teknisen yliopiston ulkomaisille opiskelijoille ja hakijoille suunnatussa Welcome Centerissä. Siellä ohjataan käytännössä kaikkia hakijoita ja jo opiskelemissa olevia opiskelijoita kandidatasolta väitöstutkijoihin. Suoraan kandiopintoihin hakevia kannustetaan aloittamaan saksan kieliopinnoilla, koska vasta maisteriohjelmaa tarjotaan englannin kielellä. Haku tapahtuu keskitetysti ja ulkomaisia kandiopiskelijoita tulee kielisyydestä varsinkin Saksasta. Väitöstutkijoille on oma hakuprosessinsa ja tieteellinen vaatimustaso on korkea.

Wienin yliopiston Welcome Center oli valitettavasti suljettu, mutta tapasin kaksi vieressä olevan kirjaston työntekijää, jotka näyttivät minulle paria luentosalia ja kertoivat mitä kirjasto/hakupalveluita heidän yksikössään oli tarjolla. Wienin yliopistolla on kuitenkin toimintaa monessa kaupunginosassa niin kokonaiskuva jäi hieman suppeaksi ja kotisivujen varaan. Ulkopuolella tapasin opiskelijoita, joilla oli ilmastonmuutokseen liittyvä tapahtuma. Sain ekologisesti tuotettua kahvia ja tietoa heidän järjestämistään aktiviteeteista Wienissä.

Vierailin myös opiskelija-asuntoja välittävässä Oead student housingin toimistossa Wienin keskustassa. Organisaatio välittää erityyppisiä asuntoja opiskelijoille Itävallassa. Haun voi tehdä kotisivujen kautta ja tarjonnan kerrottiin olevan laajaa. Maassa on muitakin opiskelijoille asuntoja välittäviä organisaatioita, mutta Oead on suurimpia. Kyselin erityisesti Wienin ja Grazin markkinoista koska ne olivat matkakohteitani. Hintataso kuulosti Suomen vastaavalta solujen ja yksöiden kohdalla. Suomen opinto- ja asumistuilla opiskelija pärjää aika hyvin ainakin Grazissa, koska se on pääkaupunkia edullisempi asuinpaikka.

Matkustin keskiviikkoiltana 5.6. junalla Wienistä Graziin, mikä on Itävallan toiseksi suurin kaupunki. Siellä asuu noin 270 000 ihmistä. Grazin vanhakaupunki on päässyt Unescon maailmanperintöluetteloon. Tunnetuin grazilainen lienee Kalifornian kuvernöörinä ollut Arnold Schwarzenegger (syntynyt Thain kylässä Grazin ulkopuolella, mutta kaupungissa hänet lasketaan grazilaiseksi). Ilmasto muistuttaa paljon välimerellistä säätä alpeista huolimatta.

Sijainniltaan Graz on ihanteellinen opiskelijalle, joka haluaa matkustella loma-aikana naapurimaihin. Slovakia, Unkari, Kroatia, Slovenia ja Italia ovat 2-3 tunnin junamatkan sisällä. Paikalliset kertoivat, että Itävallassa junat ovat suosittuja, koska busseja ei kulje niin tiheästi poikittaisliikenteen osalta ja ulkomaille pääsee niillä kätevästi. Junalippujen hinnat ovat hieman Suomen hintatasoa halvempia eli opiskelijaystävällisiä.

Torstaina 6.6. minulla oli sovittu tapaaminen Grazin yliopiston Wellcome Centerin Julia Taucherin kanssa. Hän kertoi auttavansa opiskelijoita tiedottamalla opiskelusta heidän yliopistossa ja yleisesti huomioitavista asioista kun muuttaa toiseen maahan (asumisen järjestäminen, viisumin hankkiminen EU:n ulkopuolelta tullessa ja kulttuurisidonnaisista asioista jne.). Taucher kertoi opiskelleensa yliopistossa tutkinnon pääaineena englannin kieli ja päätyneensä viitisen vuotta sitten Wellcome Centerin perustajan avustajaksi. Vuoden jälkeen hänelle järjestyi nykyinen työ missä hänen työnkuvansa on laajentunut entisestään.

Grazin yliopistoon tulee paljon ulkomaisia opiskelijoita vuosittain. Saksasta tulevat opiskelijat sopeutuvat nopeasti järjestelmään, koska systeemi ei eroa paljoa heidän kotimaasta. Sen sijaan Aasiasta ja Afrikasta tulevien opiskelijoiden ohjaaminen työllistää runsaasti. Taucher kertoi neuvovansa useasti viisumien uusimisessa ja soittavansa eri maiden suurlähestystöihin hoputtaakseen tarvittavien paperien valmistamista. Lisäksi yliopisto on aloittanut tutoreiden kouluttamisen edesauttaakseen ulkomaisten opiskelijoiden sopeutumista. Opiskelijoiden järjestämät tapahtumat on todettu siinä toimiviksi. Taucher koordinoi osaa tutoreiden toiminnasta ja kertoi kokevansa sen palkitsevaksi työksi.

Suomesta tuleville opiskelijoille Taucher suositteli hakemista vasta maisteriohjelmiin, koska niitä on tarjolla myös englanninkielisinä, kun taas kandiohjelmat ovat kaikki saksankielisiä. Keskustelimme siitä, että Suomessa osa lukiolaisista opiskelee saksaa ja heillä voi olla paremmat valmiudet aloittaa kandiohjelmissa, jos he samalla käyvät jonkinasteista kielikurssia perusopintojen ohessa. Jos saksa on vaikka toinen äidinkieli niin se tietenkin muuttaa asian. Kesken tutkinnon tehtävä vaihtovuosi tai lukukausivaihto on myös toimiva ratkaisu, jos ei halua tehdä koko tutkintoa ulkomailla.

Itävallassa melkein kaikki hakijat hyväksytään ensin opiskelijoiksi lukuun ottamatta lääketiedettä ja aloja, joissa laboratorioiden rajalliset tilat eivät riitä jokaisen hyväksymiseksi. Suosituimpia aloja ovat lääketiede ja kauppatieteet. Oikeustiede ei taas ole samanlainen hakupaineala kuin Suomessa. Karsinta tapahtuu sitten myöhemmin opintojen aikana.

Vertailimme omia töitämme samalla ja totesimme molempien työnkuvassa olevan paljon yhteistä. Sovimme olevamme yhteydessä jatkossakin ja Julia lupasi olla käytettävissä Erko-lukion opiskelijoille esim. vieraillemalla opotunnilla kertomassa opintomahdollisuuksista Grazissa Teamsin tai Zoomin kautta. Julia sanoi, että he mielellään ottaisivat vastaan lisää opiskelijoita pohjoismaista.

Olin ollut aiemmin yhteydessä professori Roberta Meyerhoferiin (Inter-American/Aging studies). Hän oli sen verran kiireinen, että sovimme lounastreffit yliopiston lähelle. Sain häneltä lahjaksi Grazin yliopiston repun ja t-paidan muistona vierailusta hänen yliopistossaan. Ruokailimme hänen ystäviensä omistamassa lähistön italialaisessa ravintolassa. Ehdimme tunnin aikana käydä läpi Itävallan ja Suomen yliopistomaailman yhtäläisyyksiä ja eroja. Roberta kertoi urastaan ja Grazin yliopiston kehittymisestä. Hän oli ollut vaikuttamassa koulutusohjelman alkamiseen missä tutkinto (kandi + maisteri) suoritetaan kolmessa maassa. Nyt samanlaista tutkintorakennetta on alettu kehittää muissakin yliopistoissa.

Roberta kertoi rahoituksen olevan tiukassa yliopistomaailmassa ja hän oli epävarma, saisiko hankittua rahoituksen kuukauden mittaiselle kesäkurssille vuonna 2025. Vuoden 2024 rahoitus ja kurssiohjelma oli jo varmistunut. Teemana vuonna 2024 oli ”Disruptive imagination and resistance in Europe and the Americas: State-society-religion”. Kesäkurssi pidetään Seggaun linnassa Leibnitzissa eli lähellä Grazia. Se on varsin suosittu ja osallistujia tulee ympäri maailmaa. Täydellä majoituspaketilla tämä kahden viikon kurssi (6 opintopistettä) maksaa opiskelijoille 2400 euroa. Roberta suositteli tätä myös suomalaisille korkeakouluopiskelijoille.

Hyvinvointiteema on ollut esillä Grazin yliopistossakin ja Roberta kertoi, että opiskelijajärjestöt yliopiston tuella järjestäisivät vierailuviikkoni perjantai-iltana ison juhlatapahtuman keskustassa sekä opiskelijoille että henkilökunnalle. Jouduin vastaamaan kutsuun kieltävästi, kun olin jo varannut junaliput Wieniin enkä

pystynyt muuttamaan aikataulua. Sovimme kuitenkin olevamme yhteydessä jatkossakin ja voin aina kysyä häneltä yliopistoon liittyviä asioita.

Perjantaina vierailin Grazin teknillisessä yliopistossa. Siellä minut otti vastaan yhden osaston johtaja Gudrun Haage ja opiskelijoista vastaava Laura Wiesler. Keskustelimme itävaltalaisen ja suomalaisen yhteiskunnan tekniikan opiskelumahdollisuuksista. Heillä on paljon kansainvälisiä opiskelijoita, mutta hekin toivoivat saavansa enemmän opiskelijoita pohjoismaista. Totesin, että Itävalta voi saada lisää suosiota, kun Hollanti alkaa olla liian suosittu. Hollantihan pyrkii rajaamaan kansainvälisten opiskelijoiden määrää nykyään. Gudrun Haage kertoi sukulaisensa opiskelleen Hollannissa, mutta palasi vuoden jälkeen takaisin koska hän ei oikein saanut asuntoa. Ensimmäisenä vuotena hän asui tilapäismajoituksessa, mutta sen jälkeen hän palasi takaisin Itävaltaan jatkamaan opintojaan. Totesimme yhdessä, että Brexitin kautta hiipunut opiskelumahdollisuus Britanniassa voi lisätä muiden Euroopan maiden kiinnostavuutta opiskelijoiden keskuudessa.

Laura Wiesler kertoi vuorostaan Teknisen yliopiston stipendiohjelmasta. Uutuutena he jakavat sata 1000 euron stipendiä juuri perustetusta stipendiohjelmasta, mikä on avoin myös kansainvälisille opiskelijoille. Wiesler kertoi teknisen yliopiston saavan lahjoituksia yritysiltä mikä mahdollistaa tavallista laajemman tarjonnan opetuksessa ja jaettavien stipendien määrässä. Totesin asioiden olevan tässä suhteessa samansuuntainen Suomessakin. Wiesler kertoi, että tapaamisessa piti alun perin olla myös kansainvälisten asioiden toimistosta Jasmin Husin, mutta hän oli nyt estynyt. Voisin kuitenkin ottaa häneen yhteyttä sähköpostilla, jos haluaisin kysyä häneltä joistakin asioista tarkemmin.

Palattuani Suomeen laitoin viestiä Husille ja sovimme pitävämmme etäpalaverin. Ehdotin Teamsia, mutta hän kertoi, että heidän pitäisi työpaikan ohjeiden mukaan käyttää etäyhteyksissä Webex- ohjelmaa. Latasin ko. ohjelman omalle koneelle ja perehdyin siihen sen verran, että pystyimme käyttämään sitä. Etäpalaverissa hän kertoi missä kaikissa asioissa hän auttaa kansainvälisiä opiskelijoita opintojen alkuun. Myös hän on tarvittaessa yhteydessä suurlähetystöihin, jos tarvittavia papereita puuttuu tai jos heillä on erilaisia hankalia tilanteita selvitettävänä. Hän myös on taustatukena opiskelijoille järjestettävissä tapahtumissa ja auttaa myös asunnon hankinnassa. Hus lupasi pyydettäessä vierailla etänä lukion opotunnilla ja kertoa mitä asioita kannattaa ottaa huomioon, jos suunnittelee opiskelua Itävallassa tai ylipäänsä ulkomailla.

Tapasin myös Josef Huberin pikaisesti kahvilla perjantai-iltapäivänä 7.6., ja juttelimme kokemuksistani viikon aikana. Palasin illansuussa junalla Grazista Wieniin ja lensin Suomeen sunnuntai- aamuna 9.6. Matkan tavoitteet hankkia tietoa Itävallan opiskelumahdollisuuksista suomalaisille nuorille ja hankkia henkilökohtaisten tapaamisten kautta hyödyllisiä kontakteja onnistui. Vaikka opiskelupaikoista löytyy paljon tietoa yliopistojen kotisivuilta niin henkilökohtaisten tapaamisten kautta saa paljon enemmän hyödyllisiä tietoja ja vinkkejä opiskelijoille. Aion hyödyntää matkalta saamiani tietoja opinto-ohjauksen kurssilla ja pitää yhden tunnin vain Itävallan opintomahdollisuuksista. Samalla jo sovitut etävierailut Grazista tuovat lisää asiantuntemusta tähän.

Lopuksi haluan kiittää Jane ja Aatos Erkon säätiotä mahdollisuudesta tehdä opintomatka stipendin turvin Itävaltaan ja Orimattilan sivistysvaliokuntaa päätöksestä myöntää Ruuto Erko -stipendi minulle.

Ari Korhonen

Opinto-ohjaaja, Erko-lukio

